Consell Superior de la Justícia
Principat d'Andorra

INFORME: relatiu al projecte de Llei qualificada de modificació de diverses normes en l'àmbit penitenciari i penal.

ANTECEDENTS

Des del Ministeri de Justícia i Interior, amb data 28 de maig del 2025, es dona trasllat al Consell Superior de la Justícia del projecte de Llei ans esmentat als efectes establerts a l'article 37 de la Llei qualificada de la Justícia, endavant "el projecte". La sol·licitud es tramet amb caràcter d'urgència.

NORMATIVA I DOCUMENTACIÓ

- Constitució andorrana;
- Llei qualificada de la justícia, del 3 de setembre del 1993 i modificacions;
- Llei qualificada del Codi de procediment penal de 10 de desembre de 1998 i modificacions;
- Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal;
- Llei 22/2021, del 17 de setembre, de text consolidat del Codi de procediment civil;
- Llei 15/2019, del 15 de febrer, qualificada de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat;
- Llei 19/2023, del 2 d'octubre, de text consolidat qualificada penitenciari;
- Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre la història clínica;
- Acord del Consell General sobre criteris de concepte i de forma per a l'elaboració de les proposicions i dels projectes de llei, de 26 de novembre del 2001;
- Projecte de Llei qualificada de modificació de diverses normes en l'àmbit penitenciari i penal;
- Informe del Tribunal Superior de Justícia, del Tribunal de Corts i del Ministeri Fiscal, de 13 de juny del 2025;
- Informe de la Batllia, de 18 de juny del 2025.

CONSIDERACIONS

Examinat al projecte de Llei tramès, cal fer les següents consideracions:

- **Pel que fa a la forma**

Signat electrònicament
18.06.2025 15:36:49 CEST
Toñi Benitez de Diego
Servei Jurídic - Consell Superior de la Justicia

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.

El projecte s'adequa a les prescripcions establertes a l'Acord del Consell General sobre criteris de concepte i de forma per a l'elaboració de les proposicions i dels projectes de llei, de 26 de novembre del 2001.

- **Pel que fa al contingut**

I. Generals

Inicialment, cal advertir que la sol·licitud amb caràcter d'urgència de l'emissió d'aquest informe impedeix obtenir les valoracions dels òrgans judicials i fiscals de forma idònia, ni realitzar una acurada valoració del projecte. En qualsevol cas, s'adjunten al present informe les consideracions realitzades per aquests òrgans al marge de les realitzades pel Servei Jurídic del Consell Superior de la Justícia.

II. Part dispositiva

- Article 1. *Modificació de la Llei 19/2023, del 2 d'octubre, de text consolidat qualificada de penitenciaria* (modifica l'article 16)

El concepte "motius anàlegs" és massa genèric i pot donar cabuda a la determinació de criteris per la via reglamentària, la delegació dels quals és qüestionable degut a la matèria tractada.

- Article 4. *Modificació de la Llei 19/2023, del 2 d'octubre, de text consolidat qualificada de penitenciaria* (modificació de l'article 55bis)

Essent el propòsit d'aquesta modificació l'agilització dels tràmits abreujant els terminis, caldria valorar la possibilitat d'evitar que l'instructor hagi de resoldre expressament la denegació de les proves, incloent-hi, per exemple, l'obligació de motivació d'aquesta decisió directament a la resolució disciplinària. La resolució denegatòria no és impugnable, tal com diu el paràgraf proposat sinó amb motiu de la impugnació de la resolució disciplinària, motiu pel qual no hi hauria vulneració de drets i el tràmit avançaria molt més ràpid.

Aquesta circumstància de ser acceptada podria aplicar-se també respecte al procediment abreujat de l'article 5.

- Article 6. *Addició de l'article 60bis a la Llei 19/2023, del 2 d'octubre, de text consolidat qualificada de penitenciaria*

En relació amb els apartats 1 i 2:

L'article 2 de la Llei 19/2023 estableix que el règim d'internament ha de respectar, en tot cas: a) La personalitat i la dignitat humana dels interns. b) La llibertat ideològica i religiosa dels interns, c) Els drets i les llibertats fonamentals, els altres drets i els interessos jurídics dels interns que no estiguin afectats per la condemna.

El desenvolupament de certs drets com és el dret a la protecció de la salut i el dret a la intimitat i a la dignitat de la persona en part són tractats a la Llei 20/2017, del 27 d'octubre, de drets i deures dels usuaris i dels professionals del sistema sanitari i sobre

Signat electrònicament
18.06.2025 15:56:49 CEST
Toñi Benitez de Diego
Servei Jurídic - Consell Superior de la Justicia

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.

la història clínica, l'àmbit de la qual inclou l'assistència sanitària a tot el Principat tan dins del sistema sanitari públic com privat. Aquesta norma estableix les excepcions al consentiment a l'article 11 i el dret al rebuig al tractament a l'article 13.

Article 11. Excepcions al consentiment informat

Sense perjudici del que disposa la normativa vigent en matèria de protecció de dades, són situacions d'excepció a l'exigència del consentiment:
1. Quan hi ha risc per a la salut pública, si ho exigeixen raons sanitàries, d'acord amb el que estableix la legislació que sigui aplicable.
2. Quan en una situació de risc immediat greu per a la integritat física o psíquica de l'usuari del sistema sanitari ***no és possible conèixer la seva voluntat*** *per manca de competència per decidir, perquè no disposa de voluntats anticipades, o no es té accés al representant designat o a les persones que hi estan vinculades estretament.*

Article 13. Rebuig del tractament
1. L'usuari del sistema sanitari competent té ***dret a rebutjar la intervenció*** *o l'actuació proposada pels professionals sanitaris, que* ***han de respectar la seva decisió encara que comporti un greu perill per a la seva vida, la salut o la integritat física****. En aquest cas l'usuari del sistema sanitari* ***ha de signar aquest desig de rebuig al tractament****. Aquest dret a rebutjar la intervenció o l'actuació per part de l'usuari del sistema sanitari competent no es pot exercir en cas de risc per a la salut pública, amb l'informe previ del Ministeri de Salut i la corresponent autorització judicial.*
2. En tot cas, el rebuig al tractament i la petició de retirada del que s'estableixi ha de constar per escrit a la història clínica. S'ha de deixar constància clara que l'usuari del sistema sanitari ha quedat suficientment informat de les situacions i dels riscos que se'n poden derivar i que rebutja lliurement els procediments suggerits.
3. El fet de rebutjar la intervenció proposada no dona lloc a l'alta si existeixen tractaments alternatius, encara que tinguin caràcter pal·liatiu, sempre que els pugui prestar el centre sanitari o sigui factible la seva derivació i l'usuari del sistema sanitari ho accepti, de manera que es garanteixi la continuïtat assistencial.
4. En qualsevol cas, el fet de rebutjar un tractament no implica la pèrdua de drets dins del sistema sanitari públic.

Examinats aquests articles 11 i 13, entenem que la redacció del nou article 60 bis relatiu al perill imminent per a la vida de l'intern o perill evident per a la salut o la seguretat de terceres persones, hauria de ser respectuosa amb ells possibilitant el rebuig tot i el perill imminent per la seva vida en les condicions que establertes a l'article 13 de la Llei 20/2017. En cas contrari, l'exposició de motiu hauria de contenir la justificació suficient que avalés aquesta decisió. Entenem, que el rang de llei qualificada permet la modificació, però, insistim, mereix una justificació suficient en la minva d'aquest dret, que a priori, no es revela existent.

<u>En relació amb l'apartat 3:</u>

El procediment per l'internament involuntari amb finalitats terapèutiques, tot i que per persones amb discapacitat o que pateix un trastorn psíquic, està regulat a l'article 315.5

Signat electrònicament
18.06.2025 15:56:49 CEST
Tofi Benitez de Diego
Servei Jurídic - Consell Superior de la Justicia

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.

del Codi de Procediment Civil. Aquest article regula amb precisió la comunicació a l'òrgan judicial en casos d'urgència. Fora bo que la redacció d'aquest apartat s'inspirés en la mesura del possible del determinat al Codi de Procediment Civil amb caràcter general per a aquest tipus d'internaments en centres sanitaris. La separació d'aquest procediment no troba, a priori, justificació suficient.

> *"5. Si raons d'urgència mèdica fan necessària l'adopció immediata de l'internament, el director de la institució o la persona en qui s'hagi delegat aquesta funció n'ha d'informar el batlle que actua en funcions de guàrdia el més aviat possible i, en qualsevol cas, dins el termini de vint-i-quatre hores, i ha d'adjuntar un certificat en el qual expliciti els motius de la urgència, les característiques del trastorn i la necessitat de l'internament. En aquest cas, el batlle, amb l'observança dels requisits que estableix l'apartat 3, ha de ratificar o denegar l'internament dins el termini de vint-i-quatre hores des que n'ha tingut coneixement. Si no ha pogut fer el reconeixement dins d'aquest termini com a conseqüència de l'estat greu en què es troba la persona, ha de dictar l'aute dins de les vint-i-quatre hores següents al moment en què el dit reconeixement ha pogut tenir lloc i, com a màxim, dins de les setanta-dues hores a comptar des que va tenir coneixement de l'internament. En aquest cas, el batlle ha d'exposar en l'aute les raons que han impedit dictar la decisió de ratificació o de denegació de l'internament dins el termini de vint-i-quatre hores.*

- Articles 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14. *Modificació de la Llei qualificada del Codi de procediment penal (modifica articles 35 b108, 209, 210, 224, 230)*

Ens remetem a les apreciacions realitzades pels Tribunals i el Ministeri Fiscal, que adjuntem al present.

- Article 15. *Modificació de l'article 73 de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal (modifica l'apartat 1 de l'article 73)*

El concepte "motius anàlegs" és massa genèric i pot donar cabuda a la determinació de criteris per la via reglamentària, la delegació dels quals és qüestionable degut a la matèria tractada.

- Articles 16, 17 i 18. *Modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal (modifica l'article 197, l'article 268 i l'article 269)*

Inicialment, ens remetem a les consideracions emeses pels Tribunals i el Ministeri fiscal a l'informe adjunt.

D'altra banda, i d'acord amb l'exposició de motius del Codi penal i en atenció als paràmetres constitucionals, la regulació de les penes respon a dues preocupacions essencials. La primera, fer possible que la resposta al delicte s'atingui a exigències de proporcionalitat, segons criteris de mereixement i de necessitat de la pena. **El principi de proporcionalitat** protegeix els drets fonamentals dels ciutadans. Certament, en disposar que mesures adoptades per les autoritats públiques siguin necessàries i

Signat electrònicament
18.06.2025 15:56:49 CEST
Toni Benitez de Diego
Servei Jurídic - Consell Superior de la Justícia

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.

proporcionals a la finalitat que es persegueix evita que es vulnerin drets, i en el que respecte a aquest àmbit contribueix al compliment del dret fonamental a la llibertat. En aquests termes, tot i tractar-se d'una decisió de política en la matèria, caldria reflexionar sobre la procedència d'eliminar la possibilitat d'arrest i encabir únicament la presó en els casos de furts, conducció sota els efectes de drogues i refús de sotmetre's a la prova, buscant endurir les penes mitjançant altres elements limitadors. Les carències o limitacions en els recursos del sistema no haurien de ser la base de les sancions.

- Articles 19. *Addició de la disposició transitòria quarta a la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal*

La redacció d'aquesta disposició és confusa convé revisar-la.

III. Finalment, recomanarien incorporar una disposició transitòria relativa als expedients disciplinaris en curs pel que fa a la modificació de la llei 19/2023, del 2 d'octubre, qualificada penitenciària, ja que si ara no hi ha procediments en curs, podria ser fàcilment possible que durant el procediment de tramitació d'aquest projecte de Llei n'hi hagués, circumstància que mereix ser contemplada dins la norma mitjançant la disposició corresponent.

Andorra la Vella, 18 de juny del 2025
Toñi Benítez de Diego
Consell Superior de la Justícia

Signat electrònicament
18.06.2025 15:56:49 CEST
Toñi Benitez de Diego
Servei Jurídic - Consell Superior de la Justicia

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=f81ebbe9-b308-40ba-9304-0ce473daa43f emprant el codi segur de verificació.